

PREDTUCHA

OD AUTORKY BESTSELLEROV
STRATENÉ DIEVČA A TEMNÉ MIESTA

GILLIAN
FLYNNOVÁ

TATRAN

PREDTUCHA

OD AUTORKY BESTSELLEROV
STRATENÉ DIEVČA A TEMNÉ MIESTA

**GILLIAN
FLYNNOVÁ**

TATRAN

Z anglického originálu Gillian Flynn: *The Grownup*,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Crown Publishers,
an imprint of the Crown Publishing Group,
a division of Penguin Random House, LLC, New York 2014,
preložila Katarína Jusková.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2016
ako 5067. publikácia.

Vydanie I.

Prebal a väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval
AldoDesing, Bratislava.

Zodpovedná redaktorka Anna Šikulová

Jazyková redaktorka Eva Mládeková

Technický redaktor Jaroslav Zdražil

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačili Těšínské papírny, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

This translation published by arrangement with
Crown Publishers, an imprint of the Crown Publishing Group,
a division of Penguin Random House LLC.

This title was originally published in the anthology *Rogues*,
edited by George R. R. Martin and Gardner Dozois,
by Bantam Books, an imprint of Random House,
a division of Penguin Random House LLC in 2014.

Copyright © 2014 by Gillian Flynn
Translation © Katarína Jusková 2016
Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2016

ISBN 978-80-222-0786-7

*Davidovi a Ceánovi,
zvráteným, naozaj zvráteným ľuďom*

NEPRESTALA SOM poskytovať ručný servis preto, že by som v ňom nebola bývala dobrá. Prestala som s ním preto, lebo som bola špičková.

Tri roky som bola najlepšia v celej metropolitnej oblasti New Yorku. Základom úspechu v mojom fachu je zbytočne nešpekulovať. Ak venujete priveľkú pozornosť technike, ak začnete uvažovať o rytme a tlaku, unikne vám podstata. Psychickej príprave sa treba venovať predtým, potom stačí vypojiť mozog a spoľahnúť sa na inštinkt.

Dá sa to dá prirovnať k odpáleniu golfovej loptičky.

Obšťastňovala som zákazníkov šesť dní v týždni bez obednej prestávky – a stále som bola v jednom kole. Raz za rok som si vybrala dvojtýždňovú dovolenku a nikdy som nepracovala vo sviatok – sviatočné dľaňovky neprinášajú veľa

radosti. Ak sa nemýlim, za tri roky som ich absolvovala 23 546. Preto nepočúvajte tú kravu Shardelle, keď tvrdí, že som vypadla zo kšeftu pre nedostatok talentu.

Vypadla som, lebo ak za tri roky absolvujete 23 546 čísel, ste zrelí na karpálny tunelový syndróm.

Ku svojej profesii som dospela poctivo. Výstižnejšie bude azda spojenie *prirodzeným vývojom*. Nikdy v živote som nekonala ktovieako čestne. Vyrastala som v centre mesta pod dozorom jednookkej matky (úvodná veta v mojich pamätiach), neveľmi úctyhodnej ženy. Nedrogovala ani nepila, no nemala ani šajn o pracovných návykoch. Väčšiu leňošku som nepoznala. Dvakrát týždenne sme vymetali ulice v centre a žobrali. Keďže mame bola poctivosť proti srsti, aj v tomto mala vlastnú stratégiu. Vyzbierať v čo najkratšom čase čo najviac prachov, aby sme sa mohli ponáhľať domov, pochutnávať si na zebrových koláčikoch a pozeráť z nášho preležaného fláka-tého matraca reality šou zo súdnej siene v telke. (To mi z detstva utkvelo najväčšmi v pamäti: flaky. Netušila som, akej farby má mama oko, zato som vedela, že flak na našom zodratom ko-

berci je tmavohnedý, flaky na strope svetlooranžové a na stene krikľavožlté ako šťanka po opici.)

S mamou sme sa zakaždým primerane nahodili. Ona si vzala až okato striedme, decentné bavlnené šaty, mňa navliekla do toho, čo jej prišlo pod ruku, zvyčajne do šiat, z ktorých som už vyrástla. Vysedávali sme na lavičke a hľadali poľnohospodárske typy. Jednoduchá taktika. Najvhodnejší sú ľudia, čo sa privezú na omšu do mesta autobusom. Domáci vás jednoducho pošlú do kostola. Tí druhí obyčajne neodolajú nutkaniu pomôcť, nehovoriac o jednookej žene a dieťati s nafúknutým bruškom. Druhou najlepšou možnosťou sú ženy vo dvojici. Ak je žena sama, väčšinou pridá do kroku, ženy v skupinke treba nalamovať dlhšie. Tretiu šancu predstavuje žena s úprimnou, otvorenou tvárou. Žena, ktorej sa spýtate na ulici, ako sa niekam dostanete, koľko je hodín, u tej máte nádej. Takisto u mladých mužov s bradou alebo gitarou. Nikdy nepristavujte chlapa v obleku. Toto pravidlo má všeobecnú platnosť, obyčajne sú to hajzli. Vyhýbajte sa aj tým, čo nosia prsteň na palci. Ktovieprečo, chlap s prsteňom je väčšinou škrob.

A tí, ktorých sme oslovili? Nehovorili sme im

úlovok, korisť ani obeť. Hovorili sme im Tony, tak sa volal môj otec, ktorý nikdy nevedel nikomu povedať nie. (Hoci mame to určite povedal aspoň raz – keď ho prosila, aby ju neopúšťal.)

Ak pristavíte Tonyho, do dvoch sekúnd je vám jasné, akú taktiku máte použiť. Niektorí chcú mať celú nepríjemnosť čím prv za sebou – berú to ako prepadnutie. Vtedy spustíte: „Potrebujem peniaze na jedlonemáte dáke drobné?“ Ďalší sa vyžívajú vo vašom nešťastí. Dajú vám peniaze, iba ak dosiahnete, aby sa cítili lepšie, a čím srdcervúcejší je váš príbeh, tým väčšmi ich blaží pri srdci, že vám pomáhajú, a o to viac z nich vytiahnete. Nezazlievam im to. Ak ide niekto do divadla, chce sa zabaviť.

Mama vyrastala na farme vo vnútrozemí štátu. Matka jej zomrela pri pôrode; otec pestoval sóju a staral sa o dcérinu výchovu, ak mu ešte zostala energia. Prišla sem študovať, ale otec dostal rakovinu, museli predať farmu, všetko šlo do hája a musela nechať školu. Tri roky pracovala ako čašníčka, potom prišla na svet dcérka, otec dieťaťa ich opustil... A zrazu sa stala jednou z nich. Jednou z najbiednejších. Nie je na to hrdá...

A tak ďalej a podobne. To bol úvod. Na ten sa dá ľahko nadviazať – či už tak alebo onak. Človek hneď vytušil, či si dotyčný túži vypočuť da- jakú ošúchanú povedačku. Ak áno, stala sa zo mňa talentovaná vzorná študentka na akredito- vanej škole ďaleko odtiaľto (bola to náhodou pravda, hoci o tú nejde) a mama potrebovala iba prachy „na cestu“, aby som sa tam dostala (v skutočnosti som cestovala tromi autobusmi za vlastné). Ak potenciálny dobrodinec prahol po príbehu zatracujúcom celý poondiaty systém, nečakane mi zistili dáke málo známe ochorenie (pomenovali sme ho podľa niektorého z tých chruňov, čo s nimi mama randila – Todd-Ty- chonov syndróm, Gregory-Mitchellova cho- roba) a výdavky na zdravotnú starostlivosť nás priviedli na mizinu.

Mama bola prešibaná, no lenivá ako voš. Ja som rúbala vyššie. Nechýbala mi energia ani výdrž a nemala som nijakú hrdosť. Vo veku tri- nástich rokov som vyžobrala o niekoľko stoviek dolárov za deň viac ako ona, a keď som dovŕšila šestnásť, odišla som z domu, od fľakov a telky (áno, nechala som aj strednú školu) a postavila som sa na vlastné. Ráno som vyrazila do mesta

a žobrala som šesť hodín. Vedela som, koho osloviť, ako dlho to má trvať a čo presne povedať. Nepoznala som hanbu. Jednoduchá transakcia: pomôžete niekomu, aby sa cítil dobre, a zaplatí vám za to.

Je vám teda jasné, ako som dospela k dľaňovkám ako k svojej prirodzenej profesii.

Spiritual Palms (Duchovné dlane, za názov nemôžem, nezrodil sa v mojej hlave) bolo v modernej štvrti na západ od centra. Tarotové karty a krištáľové gule vpredu, ilegálny mäkký sex vzadu. Prihlásila som sa na inzerát na miesto recepcnej. Vysvitlo, že „recepčná“ znamená „prostitútka“. Moja šéfka Viveca je bývalá prostitútka a teraz bona fide veštkyňa, čo číta z dlane. (Aj keď Viveca nie je pravé meno – v skutočnosti sa volá Jennifer –, kto by už uveril, že dajaká Jennifer vidí do jeho budúcnosti? Jennifer mu môže akurát poradiť, aké topánky si má kúpiť, aby vyzeral k svetu, alebo aký farmársky trh sa oplatí navštíviť, ale rozhodne by nemala čítať z ruky). Viveca zamestnáva niekoľko veštkyň v prednej časti podniku a stará sa o biznis v útulnej izbičke vzadu. Pripomína lekársku ambulanciu: sú tam papierové uteráky, dezinfekčné pro-

striedky aj vyšetrovací stôl. Dievčatá ju okrášlili lampami zahalenými šatkami, potpourri a van-kúšikmi s flitrami – všetkým, čo sa páči prostoduchým naivkám. Chcem povedať, že keby som bola chlap, ktorý chce zaplatiť dievčaťu za to, že ho „urobí“, nevojde dnu so slovami: „Panebože, ako báječne tu vonia čerstvá štrúdlá a muškát...! Rýchlo ma chyť za vtáka!“ Ja by som tam vošla bez zbytočných drístov – ako väčšina našich zákazníkov.

Muži, ktorí k nám chodia kvôli dlaňovkám, sú svojrázne typy. (U nás poskytujeme len ručný servis, teda aspoň ja – v trestnom registri mám záznam, niekoľko smiešnych malých krádeží v období od svojich osemnástich do dvadsiatich rokov, pre ten nikdy nedostanem slušný flek, nepotrebujem ho rozšíriť ešte aj o nelegálnu prostitúciu.) Sú celkom iní ako tí, čo si chcú iba zatrkať alebo sa im zažiadalo sexu. Aj keď sa nájdu takí, pre ktorých je môj repertoár len úvodom k pohlavnému aktu. No mala som kopy stálych klientov a nikdy im nešlo o viac ako o vyhonenie. Pri tom s nimi nikto nevypečie. Buď sa boja, že sa nakazia, alebo nemajú odvahu žiadať viac. Zvyčajne sú to nervózni muži pod

tlakom, občas so stredným postavením, no väčšinou na bezvýznamných postoch. Netvrdím, iba hádam. Majú radi atraktívne ženy, ale nie šľapky. Napríklad, bežne nosím okuliare, no vzadu si ich odkladám, lebo pôsobia rozptyľujúco – mohli by ma podozrievať, že sa na nich chystám vyrukovať s úlohou Sexi knihovníčky. Taký chlap nepokojne čaká na prvé tóny piesne blues-rockovej skupiny ZZ Top, a keď konečne zaznejú, vôbec ich nevníma v nepríjemnej obave, že sa začnem hrať na Sexi knihovníčku. Nevie sa uvoľniť, všetko trvá dlhšie, ako je obom stranám milé.

Moji kunčasti chcú, aby som bola ústretová a prívetivá, nie však slabá. Chcú výmenný obchod. Služba a platba. Vymeníte si pár zdvorilých slov o počasí či športových tímoch, ktorým fandia. Obyčajne sa usilujem vymyslieť nejaký intímny vtíp, ktorému rozumieme len my dvaja, lebo ho môžem zopakovať pri našom ďalšom stretnutí – dôverný žartík ako symbol priateľstva si nevyžaduje takú námahu ako skutočné priateľstvo. Napríklad: *Vidím, že nastala sezóna jahôd* alebo *Potrebuje väčší člň* (uvádzam vtipy, ktoré používam naozaj), a ľady sú prelomené.

Necítia sa už ako vyvrheli, sme kamoši, nastolila sa správna atmosféra a ide sa na vec.

Určite by bolo fajn pracovať vo dne a vidieť úsmev na tvári väčšiny zákazníkov. Viem, z mojich úst to znie nepresvedčivo, ale vravím pravdu. Verte mi, že by som radšej robila v kníhkupectve, no nemala by som istotu, že neprídem o prácu. Knihy môžu byť len dočasné, penisy sú tu stále.

Háčik bol v tom, že ma začalo trápiť zápästie. Na prahu tridsiatky som mala zápästie osemdesiatničky. Viveca so mnou súcitila. Nemá veľa verných zamestnankýň, ako som ja. Ináč by jej nenapadlo, že páska na zápästí môže byť aj rajcovná. Suchý zips vydáva nepríjemný zvuk, keď si ju odlepujete. A tak raz prišla za mnou dozadu. Je to žena ako vojnová loď, podobná chobotnici – samé koráliky, povievajúce volániky a šatky – sprevádzaná prenikavou vôňou kolínskej. Odtieň jej odfarbených vlasov pripomína ovocný punč, no dušuje sa, že je prirodzený. (*Viveca: najmladšie dieťa v rodine žijúcej z ruky do úst, milované, ale nie rozmazané; zhovievavá voči ľuďom, ktorých má rada; vykrikuje pri reklamných spotoch.* To je len môj odhad.)

„Nemáš náhodou jasnovidecké schopnosti, Kockáčka?“ pýta sa. Volá ma Kockáčka, lebo nosím okuliare, čítam a cez obednú prestávku jem jogurt. Nie som žiadny génius, iba by som chcela byť. Nedokončila som školu, som len samouk. (Nie je to oplzlé slovo, môžete si ho vyhľadať.) Čítam. Uvažujem. Chýba mi však formálne vzdelanie. Preto si nahováram, že som bystrejšia ako všetci ostatní v mojom okolí, ale keby som sa ocitla v spoločnosti naozaj múdrych, vzdelaných ľudí – tých, čo študovali na univerzite, popíjali víno a vedia po latinsky –, unudila by som ich na smrť. Je to osamelá cesta životom. A tak nosím svoju prezývku ako medailu cti. Raz azda nebudem nudiť tých naozaj múdrych ľudí. Otázka znie, kde ich nájsť.

„Jasnovidecké schopnosti? Nie.“

„Alebo vizionárske... Nemala si niekedy vízie?“

„Nie.“ Podľa mňa boli všetky tie nezmysly ako vízie a veštenie iba pre hlupákov, ako vraievala moja mama. Naozaj pochádzala z farmy vo vnútrozemí, tá časť sedela.

Viveca sa prestala hrať s korálikmi.

„Chcem ti pomôcť, aby si sa tu udržala, Kockáčka.“